

Sølfknive.

Til samme tid og sted Jens Bach, Jens Povelsen, Kirsten Andersdatter og Kirsten Sørensdatter, alle udi Ormslef iligemåde stefnes til samme tid og sted Anders Jensen Ladefoged på Constantinsborg. Jens Povelsen, Peder Pedersen, Jens Bach, Tøger Pedersen, Mikel Christensen Loft og Rasmus Christensen Loft i Wormslef, alle i egen persohn at møde eders sandhed ved æd at undsige og forklare, om hvis som I kand vere bevist om bemelte knifve med meere, hvorom I kand blifue til spurt om, under lovens faldsmaal, thi stefnes forn. Mikel Høfsen og hustrue Maren Jensdatter til samme tid og sted, disse vidner at paa høre og spørs maaller at tilsvare, hvor efter et loulig tings vinde agtes at forhuerfve, til vitterlig hed under min egen haand. Datum Hæst d. 22. December Anno 1704. Ib Pallesen.

Anno d. 24. december hafr vi underskrefne Rasmus Rasmussen af Wiibye og Peder Andersen af Wormslef loulig forkyndt denne stefning paa behørige steder, til hus og boepel talte med Mikel Høfsen og hans Hustrue udi Wormslef, som gaf os til svar, det var got, i lige måde forkyndet dend paa Constantinsborg for Anders Jensen Ladefoged, som lofvede at staae os budet til, og åfr alt for en huer deris huus og boepel som før er meldt, talte med en deel af dennem self og de øfrige med deris hustruer og folk, som ligeledis lofuede at staa os budet og stefnemaalet til som vi med bekrefter under voris egne hænder saa sandt hielpe os Gud og hans hellige ord.

Rasmus Rasmussen egen haand Peder Andersen egen haand.

193b.

Sign. Anders Jørgensen Broe af Aarhus fuldmægtig for Villum Andersen af Viiby contra Mikel Høfsen og hans hustrue Maren Jensdatter i Ormslef, frem kom her for retten, og fremstillede tvende mænd, nafnlig Rasmus Rasmussen af Viiby og Peder Andersen af Wormslef, som afhiembledeved ud at de hafde forkyndet den skriftlig forlegelse med rettens haand og siige udi ? d. 13. januari sidst afvigt for bemt. Mikel Høfsen og hustru for spørsmaal at tilsvare og lefuerte hannem copie der af ligeledes for kyndet dend for Jens Povelsens hustru Kirsten Søfrensdatter ibm. alle under deres faldsmaal efter loven, hvilken forlegelse for retten blef lest og paa skrefuet og der paa gjorde kaldsmendene deris æd efter loven at de saaledis hafde forkyndet dend paa onsdag sidst afvigt for alle der udi, indmeldte persohner, der nest begierte Anders Jørgensen at Kirsten Sørensdatter maatte tages for retten sin sandhed at vinde efter loven dend sag imellem Villum Andersen og Mikel Høfsen, saaledis at nu imellem St. Mortensdag og Juul nest afvigt da vahr forn. Mikel Høfsen i hendis huus og sagde at der ingen anden hafde faaed de omvundne sølfknive end forn. Villum Andersen og samme tiid sagde Villum Anersens systers ded skulle hand vinde, hvor til Mikel Høfsen svarede ja, ded skulle hand bestaae, huor det skulle vere og ike hafde ville aabenbared ded førind nu, vidnet blef til spurt om Mikel Høfsen ike sagde det hand ike hafde villed aaben bare ded for hans hustrue førind nu, gvor til vidnet svarede at hand sagde ded hand ike hafde aabenbared det for nogen forinden, Mikel Høfsen fremstoed her for retten, som af fuld megtigen blef til spurt om hand ike vahr bevist da knifvene skulle vere taht? at Anders Jensen Ladefoged paa Constantinsborg vahr udi hans gaard saa vel som andre gaarde i Wormslef og liuste efter nogle sølf beslagne knifve, som skulle vere taht, der til svarede Mikel Høfsen for sig som det ike nødvendigt at svare til de spørsmaal, som vi var stefnet til tinget for en maaned siden, da af lagde vi vorris vinde og svaret paa spørsmaal, nu er vi ike stefnet for at vinde, men vi er stefnet for vidners paahør, nu svar vi ingen til Anders Jørgensen Broe begierte af dend rette sindige af dend

ret sindige dommer. at han ville forlige Mikel Høfsen, at hand directe bør at svare hannem paa spørgsmaal, efterdi hand er loulig indstefnet for vinder at paa høre og spørgsmaal at til svare, dommeren forelagde Mikel Høfsen at svare Anders Jørgensen paa spørgsmaal, hvortil Mikel Høfsen for det første svarede, at hand hafde hørt af andre, at der skulle vere liust efter de knifve af Anders Ladefoged ved kirken og i gaardene, men ike hørt det af ladefogedens egen mund, og det kunde ungefehr vere ? dagen efter knifvene skulle vere tabt, vidnet blev tilspurt om hand ike var bevist, at der blev udloftet ti rd. af forn. ladefoged til den som kunde giøre anvisning paa hvor knifvene skulle hafve funden, der til svarede jae, og at det kunde vere en dags tid eller toe efter, da knifvene skulle vere tabt, vidner blev Mikel Høfsen til spurt, huor for hand ike da strax gaf det til kiende for Anders Ladefoged og annammede de udlofvede 10 rd. og ike nu saa lang tid efter, da Villum Andersen og Mikel Høfsen vahr kommen i uenighed og da at paa sige og paa sette Villum Andersen saadan en skammelig paa sagn af had og afvind, der til svarede hand ville ike hafve dem og ville indtet hafve med hannem at bestille og videre svarede at Villum Andersens sydskende og hans fader hafde sagt en snak om ham der for hafde hand sagt det, videre blev Mikel Høfsen af fuldægtigen til spurt at dend tid som knifvene skulle vere funden, om hand da sagde nogen tid til forne Villum Andersen ded hand ville hafve halffparten med hamm der til svarede Mikel Høfsen hand snakket intet med ham, vider blev til spurt om Villum Andersen nogen sinde hafde budet ham noget for at hand skulle til med hannem og ike aabenbare det, der til Mikel Høfsen svarede ney, videre blev Mikel Høfsen til spurt om hand sagde til Villum Andersen, som hand til forn hafde sagt der hand saae, at Villum Andersen fandt bemt. knifve og om hand da begierte at hafve half part der i, eller og brugte det ord sprog fri halft, hvor til hand svarte ney, endnu til spurdt hvad aarsag hand her for retten d. 16. december svar paa det som hand inted ? afvist uden snak, og huem ham dertil hafde bragt, der til svarede fordi at Villum Andersens sødskende hafde sagt dend snak om hannem, endnu blev tilspurt huem der var med Villum Andersen, da knifvene skulle vere funden, dertil Mikel Høfsen svarede, at der var en pige med ham, mens ike saae huem det vahr, ei heller kunde kiende hende af aarsag hand var saa langt fra dem som et stenkast, og det var imod aften. Dernest blev Mikel Høfsens hustrue Maren Jensdatter paa raabt efter foreleelse? om hun persohnlig ville møde her for retten og svare paa spørgsmaal, eller saa at bøde ved faldsmaal, Mikel Høfsens møtte og svarede for sin hustrue lige som for sig self, fuldmegtigen tilspurte Mikel Høfsen, om hans hustrue vahr siug og sengsligendes, huor til hand svarte nei, hun var ike senge ligendes, mens ellers vahr hun indted vel til pas. Anders Broe for mendte efterdi der ike beviises ved de 2.de mænd hindis skud? at være siug, sengeligendes eller i andre loulig forfald, saa paastoed Anders Jørgensen Broe hun bør at bøde sit faldsmaal i følge af louen pag. 106. act: 7.de item pag. 113 act 25, som utrøkelige befaller, naar de ere forelagt af dommeren at møde, og de det ike vil efterkomme, da bør dend ude blifuende at bøde sin falds maal som er tiufge loed sølf halffparten til konge eller herskabet og half parten til fogden, efter sliig beskaffenheder til findes for ermeldte Maren Jensdatter at bøde sine faldsmaals bøder efter loven med 10 rd. Inden førstkommende 15.ten dage eller lide videre til tale efter loven, hvor efter Anders Broe vahr tings vinde begierende.

195 a.- 196 a.

Kald og varsel gifvet Mikel Høfsen i Wormslef og hans hustrue Maren Jensdatter.

201b-202a.

Anders Ladefoged på Constantinsborg paatager sig sagen for Cidsel Mikelsdatter, der har tabt knifvene.

Kald og varsel 8.te fjorten dages 3-4-5-og 6 ugger. 27/1 Kald og Varsel

191b.

Sign. Anders Jørgensen Broe af Aarhus fuldmægtig for ridefogden mans. Peder Hellis? på Constantinsborg hans veigne fremstillede 2.de kalds mænd nafnlig Anders Sørensen og Peder Pedersen af Edslef som af hiemlede med opragte fingre ved eed efter loven at de i dag 8.te dage stefnet og varsel gaf her hid til tinget i dag at møde Villum Andersen i Wiibye for vidnesbiurd at påhør og spørgsmål at til svare angående nogle knifve, som blef borte imellem Constantinsborg og Harlef holm for brikader Preens pige forgangen år om høe høstens tide. I ligemåde til samme tiid og sted at møde for deris sandhed at vinde, varsel gaf Mikel Sørensen og hans hustrue, Wormslef, efter kald og varsel afhiembling der nest for retten fremstoed vidnesbiurd, nafnlig Mikel Sørensen i Wormslef, som vandt med opragte fingre ved eed efter loven, at forgangen år som nu på nest afvigte St.Hans dag vahr årsdagen en løfrdag da hand vahr i marken at see til noget korn, da såe han Sidsel Mikelsdatter, Oberstindens pige kiørte fra Constantinsborg, og samme tid saae hand at Villum Andersen toeg nogle knifve op, som vahr ind svøbt i noget hvidt, men heller det vahr i papir eller udi et klede, det viste hand ike og det paa vejen ved Jens Ladefogeds jord i Wormslef, men hvilken ager det vahr ved viste hand ei at gjør for skel på, Anders Broe til spurdt vidnet, om hand ike self hafr gjort det bekiendt for Anders Ladefoged paa Constantinsborg, førend hand nogen tiid der for blef stefnet, der til vidnet svarede, joe, nok blef vidnet tilspurt om hand kunde gjøre det bevisligt, som allerede er vonden om af ham, der til vidnet svarede at hand ei kunde gjøre det anderledis bevislig end være sig self, og hustrue, nok blef vidnet til spurt, huor nær hand samme tiid, da de knifve skulle være funden, vahr hos forne Willumb Andersen, der til vidnet svarede, at hand vahr så langt fra hannem som hand kunde kyller eller kaste med een sten, vider blef vidnet af fuldmægtigen til spurt, om hand kunde see, at der vahr knifve udi ded åm vundne hvide klede eller papir, efter som hand vahr et steen kast fra forn. Willum Andersen, der til vidnet svarede, at hand kunde see skafterne af dennem, hvor mange der vahr, viste hand ike, Anders Jørgensen Broe gaf til kien- de, at hand ike for langede Mikel Sørensens hustrues vidne, efter som hendes mand baade er angifuer og et vidne, og derfor ike hans hustrue, at stedes til nogen for hør, heldst fordi der bør at hafves anden loulig beviiser i slig sager, dommeren resolverede, at vidnet bør stedis til forhør, der nest frem stoed forn. Mikel Sørensens hustrue Maren Jensdatter og vant ved eed med opragte fingre efter loven, efter til spørgelse om hun kunde mindes huor lang tid der vahr siden de om vonden knifve af Villum Andersen skulle være funden, der til svarede vidnet, at det vahr paa tredje aar, vider blef tilspurt huor langt hun vahr fra bem. Willum Andersen og huad samme knifve skulle været udi og om hun egentlig saa det vahr knifve, der til svarede vidnet, at hun var saa langt fra ham, som de kunde kaste med en steen, og knifvene skulde været udi papir, og hendis mand sagde hinde, det var knifve, men hun ike så grandt kunde se dem, som hand, videre blef vidnet tilspurt om hun viste af andet at det skulde hafve været knifve, end som efter hendis mands beretning, der til hun svarede nej, og det vahr på Jens Ladefogeds jord, men ike viste, hvad ager heede og samme tiid vahr der ike flere folk hos vidnet end hendis mand, vider viste hun ike, hvor efter Anders Broe vahr tings vidne begiærende og Sidsel Mikelsdatter begierte gien part færdig med.

193 b.

Ib Pallesen i Hest, forordnede dommer ved Marselisborg birketing, gjør vitterligt at for mig hafr ladet andrage erlig og velagte mand

Willum Andersen af Wibye, hvorledes hand høyligen, skal vere for aarsaget, imod vidnes førelse, at lade indstefne eder Mikel Høfsen og hustrue Maren Jensdatter udi Wormslef til Marselisborg Birketing dend 13. January Anno 1705 først kommende for vidnes biurd at paa høre og spørmaal at tilsvare, angaaende nogle ord, som I for nogen tid siden skal hafve ladet falde udi bemelte Ormslef om nogen knifve, huor at vidne stefnes.

204 a. og 205 a. ikke noget særligt.

205 b. Mons. Niels Heide.

Saa som det gunstig herskab ei er hiemme for ? huilke jeg fattigmand min nød kand andrage, saa er jeg her ved høylig forarsaget for eder at beklage dend gaaende med fart mig skeer af Anders J. Broe udi AARhuus for meldelse it vinde jeg og min hustrue hafr aflagt udi dend sag imellem Anders Jensen Ladefoged paa Constantinsborg og Willum Andersen af Wibye, angaaende nogle sølf knifve som for nogen tid siden blev borte for Sidsel Mikelsdatter af Høfver imellem Constantinsborg og Harlef Holm, i hvilken sag jeg og min hustrue blev af mons Peder Hellis ind kaldet for voris sandhed der om at vinde, og kaldsmændene af Anders J. Broe Procurator i AARhuus blev paakaldt at af hiemble det gifne varsel til Willum Andersen for voris vindere paaførelse siden blev vi tagen i for hør og saa ledis af lagde voris vinde ved æd, som vi endnu til staar, og aldrig med en goed sam vittighed kand eller vil fra gaa, og da vi ike andet viste end vi hafde it for svar udi Anders Broe, paa Anders Ladefoged eller Peder Hellis vegne, saa som hand da loed sig ind føre for Peder Hellis fuldmægtig, saa for nefnte nu langt anderledis, det Anders Broe har fra faldet voris forsvaret og igien paa taget sig Willum Andersens sag og os fattige folk haardelig med proces paa trenger, og i hvor vel jeg persohnlig møtte her for retten og saavit for mig og min hustru alligevel dømte dommeren min hustrue i faldsmaals bøder 10 rd. og som vi ingen hafr i ringeste maader vil svare noget for os, men for uden at Anders Broe der som fuldmægtig paa Peder Hellis veigne førte vinder er nu blefuen Willum Andersens procurator, saa hafr og Anders Ladefoged, som først opreiste sagen, siden ? gandske skødt sig fra dend, af hvad til skyndelse vides ike, er der for jeg fattige mand begierendes I ville lade voris gunstige herskab viide dend ubillig og uforsvarlig med fart os skeer, og for Guds skyld hielpe os til rette, at vi herefter som hid til dags, kand blifve ved ære og redelighed, hvilken di streber at spille for os, jeg befal for Gud og forbliffr eders tienst vill tiener, Ormslef d. 31. januar.

M.S.S.

208b til 209 b.

Vel erede Hr. Pallesen, constitueret birke-dommer til Marselisborg Birketing, hand af Mikel Høfsen og hans hustrue Maren Jensdatter, fuldmægtig Niels Hansen Heide indleg daterit d. 10. marty sidst u tvivl agtig har fornummet, at det ei alene efter formeening findes heel impårtuen ? , mend end og meget vitløftig vild som og med grofue u forsvarelig beskyld ninger op fyldt og speket, i menning mig der med at toetere, saa det vel meriterede slig en tetortion, der munde paa minde hans efter dags at holde sine fingre fra saa graauf stillende een , , mens fordi ieg ike vil gjøre mig, deel agtig udi hans for vildelse dissen vit løftigheder at besvare og sagen for dommer der ved at for virre, efterdi der inted for slig beskyldninger ofr mig, er gifuer ringeste kald og varsel, vil jeg allerede suare paa det sagen og dend om stede egentlig er betrefende, og reserverer mig min ret og til talle, til og paa beleilig tid og sted imod Mikel Høfsens fuldmægtig bemt. Niels Hansen Heide. Sagens stridigheder imellem Willum Andersen i Wiibye ig Mikel Høfsen i Wormslef med sin hustrue Maren Jensdatter angaaende de sølf skafte knifve, som Hr. Brigader Præens ?

frues pige sidsel Mikelsdatter skulle hafve tabt, er nogen lunde ved min mundtlig i rettesættelse for klaret, og belagt med tvende tings vinde her af retten d. 16. december 1704 og dend 20. januari 1705, huortil jeg mig refererer. Og som der af det første tings vidne er be-funden at Mikel S. Høfsen har fore gifuet, at det var paa sidst af vigte St. Hans dag it aar, og hans hustrue Maren Jensdatter har beret-tet, at det vahr paa tredie aar siden knifvene skulle vere funden og siger, at hun viste indtet andet der om end efter hendis mands be ret-ning, og hand har berettet at hand vahr ike Willum Andersen nærmere end mand kunde kylle eller kaste med een steen, og hans hustrue i det-te steens kast treffer med hannem og siger, at hun vahr saa langt fra Willum at der knifvene skulle verit funden, og same tid vahr der ike flere folk hos hinder een hindis mand - mens manden Mikel Sørensen Høfsen d. 20. januari stridende i hans ud sigelse inod hans hustrue har forbragte at der vahr en pige med Willum Andersen, mens ike saa huem det vahr, fordi hand vahr saa langt fra dennem etc. hand end og saa forbm. 20. january for retten har bekiendt og udsagt at fordi Willum Andersens fader og sødskende een snak om hannem skulle hafve sagt, og der for hafde hand sagt dette om meldte om Willum Andersen, og der hand blef til spurdt af hvad aarsag hand for retten d. 16. de-cember sidst saa paa det, som hand indtet af vigste uden snak og huem hannem der til hafde bragt? svarede hand samme ord, at fordi at Wil-lum Andersens sydskende hafde sagt dend snak om hannem etc. Saa at dommeren her af allene kand fornefne, at Mikel Sørensen Høfsen og hans hustrue Maren Jensdatters udsigende i een deel strider imod huer andre, og der for efter louen efter min formeening ei kand staa til troende, i særhdelledshed fordi at hand har bekiendt aarsagen huor fore hand Willum Andersen hafde til føyet denne paa sagn, nemlig for dend snak skyld hans sydskende og fader, Mikel Høfsen skulle hafue paa sagt, saa der af kand sluttes, at hand har gjort den spargament og ud sigende for at hefne sig paa Willum Andersen. og at dette ud raab eller spar-gament er kommen fra Mikel Høfsen og ingen anden, beviises med tings vidnet af d. 20. juni 1705, huor Jens Bak i Ormslef, Jens Poulsen, Kirsten Andersdatter og Kirsten Sørensdatter dem har vundet, at vere ungefehr Mortensdags tiide hafde Mikel Høfsen sagt denne snak om Wil-lum Andersen, som alt beviises med ? føyede tuente tings vidner af 16. december og 20. january sidst afviget, huor af tienstl. begiæres til dommens fundament at maatte ind føris i dåmmens beskrifuelse saa-vit som findes? under fingulerit ? under litere, en i margine A:B:C:D:E: og F: saa som jeg derefter paa Willum Andersens veigne har min setter udi rette ofr til er melte Mikel Sørensen Høfsen og hans hustrue Maren Jensdatter om deres udsigende eller strid og vidne ike joe bør at ansees som lou stridige, ei at komme Willum Andersen eller familie paa deris erlige nafn til præjudits eller skade i ringeste maader, mens deris forgifuende for vrang og advind beretning at ansees, og Willum Andersen for deris for nerrende ubevislig afvind angifuende at blifue fri kiendt, og som deris spargamenter og uforsvarlige ud raab har verit aarsag til denne vidtløftig og kostbahr proces, saa formee-nis, at de bør oplifve til fundne efter louen at erstatte Willum An-dersen processens bekostning til strekelig med 12 rd.

Anders Jørgensen Broe. Aarhus d. 24. marty 1705 for indleg findes registrerit forhen? pag. 208.